

badania i analizy

czynnikiem wspierającym jakość nauczania uczniów, budowanie wspólnej strategii edukacyjnej w szkole czy kształtowanie postaw obywatelskich wewnątrz szkoły. Do osiągnięcia tych celów w danej szkole nie wystarczy jednak wyłącznie praca wychowawców klas. Potrzebny jest wspólny wysiłek całego grona pedagogicznego, dyrektora, pedagoga czy psychologa szkolnego, a także pozostałych pracowników szkoły i rodziców uczniów, a zatem integracja całej społeczności szkolnej wokół wspólnego celu. ■

Źródła:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) – art. 22a ust. 6, art. 22ab ust. 4.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. ustawa – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59); w tekście oznaczona jako Ustawa

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60).

Ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2015 r. poz. 594 ze zm.) – art. 52c ust. 3.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 poz. 1189); w tekście oznaczona jako Karta Nauczyciela lub KN

Dorota Suchacz – mgr prawa i filologii angielskiej; przewodnicząca Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Województwie Pomorskim; dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku; koordynator, doradca pedagogiczny i metodyczny wielu krajowych i międzynarodowych projektów edukacyjnych.

Oswojone tygrysy, czyli o XXIII Konferencji PTDE

Magdalena Urbaś,
nauczyciel konsultant CEN ds. diagnoz
i analiz oraz edukacji przyrody i biologii

Doroczna Konferencja Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Edukacyjnej za nami. Jak co roku, w jednym miejscu i czasie spotkali się przedstawiciele środowiska edukacyjnego: nauczyciele, dyrektorzy, doradcy metodyczni i konsultanci, wizytatorzy kuratoriów oświaty, pracownicy okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz naukowcy. W tym roku trzy konferencyjne dni spędziliśmy w gościnnych progach Uniwersytetu Łódzkiego.

Tematem przewodnim tegorocznego spotkania było diagnozowanie umiejętności praktycznych w toku kształcenia i egzaminowania. Bogaty program konferencji obejmował sesje plenarne – wspólne dla wszystkich uczestników, a także panele dyskusyjne oraz obrady w sekcjach tematycznych, odbywające się równocześnie: humanistyka, przedmioty przyrodnicze, matematyka, ewaluacja w edukacji oraz psychologia uczenia się. Nie sposób zrelacjonować wszystkich spośród wystąpień konferencyjnych, a zatem zostaną przywołane jedynie przykładowe.

Kształceniu nauczycieli było poświęcone wystąpienie przygotowane przez Annę Wypych-Stasiewicz i Roberta Zakrzewskiego, zatytułowane „Zwiększenie kompetencji studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Łódzkiego w zakresie sprawdzania arkuszy egzaminu maturalnego z chemii”. Absolwent opuszczający mury Uniwersytetu może posiadać umiejętności, które najczęściej nabywane są dopiero w toku doskonalenia zawodowego już pracujących nauczycieli. Podczas drugiego roku studiów drugiego stopnia przygotowujących przyszłych nauczycieli chemii wprowadzono przedmiot obejmujący następujące zagadnienia:

- akty prawne dotyczące funkcjonowania egzaminów zewnętrznych, CKE i OKE;
- konstruowanie zadań z chemii do arkusza maturalnego oraz do arkusza gimnazjalnego;
- umiejętność kryterialnego sprawdzania arkuszy maturalnych;
- umiejętność czytania wyników egzaminów zewnętrznych;
- praca z uczniem szczególnie uzdolnionym;
- konkursy przedmiotowe: olimpiada chemiczna, konkursy organizowane przez wyższe uczelnie, kuratoria, centra i ośrodki doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- chemia w małej skali – tańsza alternatywa dla prowadzenia eksperymentów szkolnych.

Na realizację tych treści przeznaczono łącznie ponad 60 godzin dydaktycznych.

Teresa Wejner-Jaworska w wystąpieniu pt. „Analiza wyników egzaminów zewnętrznych a proces samodoskonalenia się szkół” przedstawiła interesujące podejście do tytułowego zagadnienia na przykładzie dwóch różnych (a jednak nieco podobnych) szkół. Pierwszy przypadek to londyńska szkoła średnia, drugi – szkoła podstawowa w Łodzi. Obie placówki łączyły bardzo niskie wyniki egzaminów. Uczniowie szkoły londyńskiej uzyskiwali najniższe notowania wśród wszystkich placówek brytyjskiej stolicy. W szkole łódzkiej wynik sprawdzianu po klasie VI sytuował placówkę na ostatnim miejscu w tym mieście (2002 r.). W obu szkołach rezultaty uzyskane na egzaminie zewnętrznym potraktowano jako silny sygnał alarmowy oraz faktyczny bodziec do podjęcia działań i wprowadzenia zmian. W obu szkołach wyniki wzrosły. Jak tego dokonano? W każdej z nich w nieco inny sposób, wspólnym mianownikiem było natomiast skupienie się nie tylko na dydaktyce. Po pełen opis działań wato sięgnąć do tekstu konferencyjnego. Główne składowe sukcesu omawianych szkół to:

- analiza wyników uzyskiwanych przez szkołę;
- dostrzeżenie uwarunkowania uczenia się warunkami społecznymi uczniów;
- tworzenie opiekuńczej, ciepłej wspólnoty dla ucznia i jego rodziny;
- dostrzeżenie indywidualnych problemów uczniów;
- profesjonalizacja grona pedagogicznego;
- oryginalny pomysł na szkołę;
- atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych;
- rozwijanie kreatywności;
- podnoszenie samooceny uczniów;
- myślenie kategoriami przyszłego, życiowego sukcesu ucznia.

Centrum Edukacji Nauczycieli także znalazło swoją reprezentację wśród wystąpień konferencyjnych – w tym roku prezentacja i artykuł konferencyjny zostały poświęcone wojewódzkiemu konkursowi biologicznemu. Artykuł na ten temat ukazał się w nr 84 „Edukacji Pomorskiej”, natomiast prezentacja jest dostępna na stronie tematycznej „Badania i egzaminy” (www.cen.gda.pl/egzaminy-i-badania-edukacyjne).

XXIII Konferencja PTDE to także zajęcia warsztatowe – uczestnicy mogli wybierać spośród dziewięciu propozycji. Z nowym, przydatnym w codziennej pracy nauczyciela narzędziem zapoznali się uczestnicy

warsztatu „Wykorzystanie kreatora testów do tworzenia testów nauczycielskich”. Kreator umożliwia łatwe skorzystanie z ogromnej bazy pytań z egzaminów zewnętrznych. Pytania te mają określone parametry statystyczne (trudność, moc różnicująca). Dzięki wykorzystaniu sprawdzonych pytań łatwiej przygotować wysokiej jakości testy nauczycielskie. Dostęp do bazy pytań znajduje się na stronie <http://zpd.ibe.edu.pl>.

Prowadzący warsztat „Piękny styl w publikacjach popularnonaukowych” odwoływali się do publikacji „Piękny styl. Przewodnik człowieka myślącego po sztuce pisania XXI wieku” autorstwa amerykańskiego kognitywisty Stevena Pinkera. Pułapki, które czyhają nie tylko na autorów publikacji popularnonaukowych, to m.in.²:

– kłątwa wiedzy: „kłątwa wiedzy najlepiej wyjaśnia, dlaczego mądrzy ludzie marnie piszą”; trudność wyobrażenia sobie, jak to jest, gdy ktoś nie wie tego, co my wiemy; kłątwa ta dotyczy dorosłych zwłaszcza wtedy, gdy próbują oszacować wiedzę i umiejętności innych;

– nadużycie metapojęć (dotyczą innych pojęć): „Czy rozpoznałbyś poziom albo perspektywę, gdybyś spotkał je na ulicy? Czy mógłbyś je pokazać komuś innemu?”

– kompulsywna asekuracja, np. „Niezwykle ważne wydaje się poznanie przez rodziców diagnozy”.

„Oswajanie słów jest trudniejsze niż oswajanie tygrysów” – tę wypowiedź Haliny Poświatowskiej przywołano podczas warsztatu „Piękny styl...”. Sięgając do lektury tekstów konferencyjnych, znajdziemy się wśród wielu przyjaznych dla czytelnika drapieżników. Bogactwo tematyki poruszonej podczas konferencji stanowi gwarancję, że każdy nauczyciel, pedagog i psycholog może odszukać przydatne dla siebie treści.

Teksty wystąpień wygłoszonych podczas tej edycji, jak i na poprzednich konferencjach Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Edukacyjnej, są dostępne na stronie: www.ptde.org.

¹ Przykłady pułapek przedstawiono na podstawie relacji z warsztatu, opublikowanej na stronie www.ptde.org [dostęp 6 listopada 2017 r.]